

Matkailu avartaa

etenkin senioria

Lähdettiin vähän ”moailmoo kättelemään”, mää ja meirän mies, kaks eläkeläistä. Oltiin Madeiralla, Portugalin mantereella ja Espanjassa helmi- ja maaliskuu, ja kyl niimpal opittiin.

Ensimmäiset silmälasit katos jo Turku-Helsinki välillä, Espoon kohdalla bussinvaihdossa, kun miehen lasit jäi siihen ensimmäiseen. Kas kun meirän mies on hyvin hajamielistä sorttia, ja vanhemmiten menee aina vaan hullummaksi. Juur sen takia mää sit huolehdin, kuulemma aina vaan hullummin, sanoo hän. No hänel oli viidet lasit mukana, et kyl ne loppuun asti riitti, kahdet palas kottiinki asti.

Asuttiin viidessä eri asumuksessa. Madeiralla kahdessa eri hotellissa, oikein hienoja olivat. Mut sitä mää vaan ihmettelen, et mihin niissä kuuluis vaatteet laittaa, ku ei ollu ku puolikas hyllyä ja 6 henkaria liian ylhäällä tangossa. Kumminkin oli valtavan tilava huone ja vielä valtavampi kylppäri, jossa oli oikein kaks lavuaaria rinnakkain. Eiks suunnittelija-arkkitehti koskaan matkusta vaatteitten kans, pesee vaan itteänsä?

Kun on oltu 50 vuotta naimisissa, niin se vaatii välillä myös irtiotta, kyl te muut vanhat parit tiedätte. Mies lähti merelle ja näki valaita ja delfiineitä, minä lähdin retkelle pieneen vuoristokylään. Oli sunnuntai-iltapäivä ja kirkonkellot kutsuivat palvelukseen. Mummot kiipesivät jyrkkiä kivirappusia kirkkoon, ukot jäivät nauttimaan olutta kyläkapakan terassille. Mutta sielläpä olikin järjestetty niin kätevästi, että papin puhe kaikui kovaäänisistä koko laaksoon, terassiukotkin kuulivat sanaa. Oliskos tässä ideaa...

Vuoristoretken lounas oli toisessa pienessä kylässä. Ravintoloitsija grillasi avotulella lihavartaat tien toisella puolella ja juoksutti ne käsissään roikottaen meille ravintolasaliin tien toiselle puolelle, autoja väistellen. No problem.

Yhtenä ehtona mentiin Funchalissa fado-ravintolaan. Kyllä oli kiva katella, kun laulajatar Eugenia Maria veti sielunsa pohjasta tunteella haikeita ja dramaattisia tarinoita, myös alkuperäisen fado-version Olavi Virrankin tulkitsemasta ”Portugalín huhtikuusta”. Kivaa se oli sen takia, että madame oli jotain 70+ v, mutta ylväs ja ylpeä laulustaan. Säestäjäpojat, kitara ja luuttu, olivat vähän vanhempia. Saivat suuret aplodit. Tästä opimme, että kyllä vanhakin voi.

Funchalissa myös tykästyin Cristian Ronaldoon, vaikka rontti menikin sinne Saudi-Arabiaan. Köyhästä, maalattiaisesta mökistä lähtenyt poika, mutta jalkapallokenttä oli lähellä. Oli nimittäin täydellinen yllätys, kuinka paljon hyväntekeväisyyttä hän oli saarellaan tehnyt, etenkin nuorten hyväksi. Tämän madeiralaiset tietävät ja ovat siitä kiitollisia. Sisaruksilleen oli rakentanut komean pienkerrostalon, ja olihan hän myös tehnyt kaupunkiin nimeään kantavan hotellin. Niitä on kuulemma muuallakin.

Madeira on vanha, kaunis matkakohde, paljon kukkia, luontoa ja historiaa, mutta myös paljon rappuja ja korkeuseroja. Ilmasto vaihtuu hyvin nopeasti: saman päiväretken aikana tarvittiin sadetakkia ja hellehattua, ja edellispäivänä toppatakkia. Mutta kyllä vanha osaa vaatetta pakata mukaan, ei siinä ollu mittään oppimista.

Lissaboniin

Lensimme sitten Funchalista Lissaboniin. Kun meidänkin nuoret nykyään käyttää näitä Airbnb-asuntoja reissuillaan, niin mekin haluttiin olla nuorekkaita ja oli varattu semmoinen. Se oli kapealla kadulla ikivanha nätti talo. Mikään elävä ihminen ei tullut avaimia antamaan, vaan kännyyn tuli ohjeet, miten lukot aukeavat. Hiki tuli jo niitä englanniksi tavatessa.

Paina siitä, käännä tänne, kun valo syttyy, näpytä koodi, väännä tuonne... Pääsimme ala-aulaan, sitten tuli tenkkapoo. Varauksessa oli vain katunumero, ei asunnon numeroa, mutta talossa oli neljä kerrosta, kussakin niistä kaksi valkoista ovea ilman numeroa tai nimeä. Mikä niistä?

Soitto järjestön toimistoon. Portugalilaisittain englantia papattavasta työstä ei paljoa ymmärtänyt, mutta lopussa ymmärsimme että ykköskerros ja vasen ovi. Taas lukossa samat painelut, kääntelyt, koodit, sininen valo, ja lopulta ovi aukesi. Huoh.

Myöhemmin ihmelukko osoittautui siunaukseksi. Lähtiessä avaimet piti jättää pöydälle. Minä ovensuussa kysyn hajamieliseltä onko kaikki mukana, voinko sulkea? Juu, sulje vain. Suljen, ja kohta hajamielinen huomaa, että pikkureppu, se jossa on rahat ja passit, jäi sisälle. Minä huokailen äänekkäästi, soitan taas järjestöön (olen kaiken varalle tallettanut pieneen vihkoon kaiken maailman numeroita ja tietoja): olisi a little problem. Tyttö kysyy, onko ovesa tavallinen lukko vaiko *vikie*(?). Ei ole tavallinen, aika erikoinen on, sanon. Sitten se on varmaan vikie, sen pystyn etäavaamaan. Taas valoja, koodeja, nappuloita – ovi aukeaa, reppu saadaan. Huoh, vatsalihakseni laukeavat. Minulla jännitys aina kovettaa vatsalihakset.

Lissabon on hieno, historiallinen suurkaupunki upeine vanhoine rakennuksineen, joita koko ajan korjataan, mutta yhtään ei pureta. Julkisivu säilyy, vaikka sisältä rakennettaisiin uusiksi. Turun päättäjät voisivat tehdä vähän opintomatkoja sinne.

Portugalilaiset ovat rauhallisia ja ystävällisiä, auttavat ennen kuin olet ehtinyt pyytää apua. Mutta Portugalissa on oltava käteistä rahaa, sen me opimme. Eivät yhtään tykkää korteista, monessa paikassa ne eivät käy. Ravintolan ovella tarjoilija ystävällisesti kysyy etukäteen, sopiiko meille käteismaksu, he eivät ota kortteja.

Yksi surullinen juttu keskustassa näkyi: asunnottomia nukkumassa öitään isoissa pahvilaatikoissa, sekä nuoria että senioreja. Hienon teatteritalon edustalla heitä on enemmänkin, koska teatteria valaisevat suuret valonheittäjät lämmittävät. Eikä heitä häädetä pois.

Matkaamme junalla Sintran kaupunkiin. Aseman lippuluukulla hymyilevä rouva vastaa kiireettömän ystävällisesti kaikkiin tyhmiin kysymyksiimme - vaikka takanamme on pitkä jono. Kuin hän olisi olemassa vain meitä varten.

Matka on mieleenpainuva: juna täynnä viimeistä seisomapaikkaa myöten, mutta seisojatkin seisovat tyyneen rauhallisina, valittamatta koko matkan ajan. Täpötäydessä vaunussamme vanha ukko soittaa haitaria ja laulaa välillä. Hauskaa matkantekoa!

Meidän piti ajaa vuokra-autolla Lissabonista etelä-Portugalin kautta Espanjan Aurinkorannikolle, sillai kivasti retkeillen, yöpyen pari kertaa. Menimme autovuokraamoon asiaa hoitamaan. Joo, neljäksi päiväksi, ja jättäisimme auton Fuengirolaan. Niin minne? Fuengirolaan. Mutta sehän on Espanjassa?! Juu on. Virkailija huokaisee, pyörittää ilmeikkäästi silmiään, mutisee että onhan se mahdollista juu, ja alkaa näpyttää päätettään. Näpyttää kauan, sanoo sitten: 1900 euroa neljä päivää. Ilman bensoja. Silloin me pyöritämme silmiämme ja mutisemme, että täytyy mennä vähän miettimään. Vatsalihakseni kovettuvat. Tsekkaamme muut vuokraamot: sama hinta.

Mies oli kotona vain arvellut, että kyllä siihen pieni lisä tulee, kun eri maahan jättää...

Teimme strategiamuutoksen. Kämpillä vimmatusti nettiä näpyttämään ja soittelemaan. Fuengirolassa odotti neljän päivän kuluttua etukäteen maksettu Airbnb-kämppä. Lissabon-kämppään emme saaneet jäädä, seuraavat vieraat olivat tulossa. Niinpä neljäksi päiväksi tarvittiin uusi asumus ja sitten lento Malagaan. (Vatsalihakset kovana). Löytyi viehko, vanha ja nukkavieru hotelli aivan keskustasta ja löytyi lento Malagaan. Vatsalihakset laukesivat. Vanhan hotellimme kivijalassa oli 120 vuotta vanha kirjakauppa, vieressä 180 vuotta vanha kahvila. Boomereitten mielestä tällaiset vanhat jutut ovat oikein kivoja.

Fuengirolaan

Fuengirolassa tapahtui semmoinen ihme, että ihkaelävä nuoripari oli antamassa avaimet omistamaansa Airbnb-asuntoon. Eivät puhuneet yhtään englantia eivätkä ymmärtäneet yhtään mitä me yritimme sanoa. Kiva olo tuli kumminkin, kun rouva esitteli keittiössä aurinkoisesti hymyillen, että olivat jättäneet meille hedelmiä, keksejä, kahvia ja viinipullon, ”jotta pääsette alkuun”, arvelemme heidän sanoneen.

Huolimattomuuttamme olimme varanneet kämpän turhan syrjästä, joten aluksi kävelimme noin tuhat kilometriä päivässä, koivet särkivät yöllä. Kunnes pian tulimme tietämään, että ”Fugessa” kaupungin sisäinen bussiliikenne on ilmaista! Kokeilu voimassa toistaiskesi. Sen jälkeen ajelimme paljon, mm. neljä eri suuntiin vievää ympyrälinjaa kiersimme huviksemme.

Järjettömän kuntokävelyn vastapainoksi päätimme tarvita vähän kulttuuria. Menimme Dannyn 80-v-kiertueen päätekonserttiin. 600 ihmistä paikalla, jono oven ulkopuolella. Vanha mikä vanha, mutta niin vain sai suomalaiset hulluina tanssimaan lavan edessä. Taas opimme, että juu-u, vanhakin voi.

Seuraavana iltapäivänä Aurinkorannikon Leijonien järjestämään Ukrainan hyväksi -konserttiin. Taas tupa täynnä, loppuunmyyty. Seppo Hovin trio, solistina sopraano Angelika Klaas. Operettia, jazzia, argentiinalaista tangoa, ranskalaisia chansoneita – kivaa!

Vieruskaveri tiesi, että tästä klarinetisti Antti Sarpila jatkaa illalla jameihin yhteen ravintolaan. No sinne mekin. Oli Sarpilan lisäksi taitavia espanjalaismuusikoita ja solistina Bianca Morales, joka osoittautui supertaitavaksi jazz-laulajaksi. Opimme, että joka paikkaan kannattaa mennä.

Taas tuli elämyksiä ja muistoja vanhainkotiin, taas on opittu uutta. Matkustaminen avartaa. Sen olen oppinut jo aiemmin, että etelässä on kivilattiat, jotka ovat aina kylmät, joten osaan ottaa villasukat mukaan. Yhdet sukat menivät puhki tämän seikkailun aikana.

Mutta vaikka kuinka matkustaisi, aina vain riittää oppimista. Vieläkään en ole ymmärtänyt, miten matalalla lattian lähellä seisovaa bideetä oikein pitäisi käyttää. Miten se muka on kätevä? Täytyy vissiin vieläkin matkustaa.

Arja Talonen